

Public Stack Scan

HIISt-minor

Public stack scan

indicatoren+vragen

Bij het beoordelen van technologie volgens de waarden van Public Stack kijk je of ze bijdraagt aan publieke belangen en eerlijk gebruik mogelijk maakt. Je let op inclusiviteit, of iedereen kan meedoen; autonomie, of gebruikers zelf controle houden en data, of die veilig, open en verantwoord worden gebruikt. Algoritmes moeten uitlegbaar en onbevoordeeld zijn, en de publieke waarde staat centraal: de technologie moet de samenleving versterken. Daarnaast kijk je naar organisatie en governance, wie beslist en hoe transparant dat gebeurt, evenals duurzaamheid, transparantie en verantwoording, zodat het systeem eerlijk en controleerbaar blijft. Door van elke laag iets mee te nemen, krijg je in mijn ogen het meest complete beeld van hoe goed een technologie aansluit bij de waarden van de Public Stack.

Indicator	Vraag
Inclusiviteit	Hoe toegankelijk en inclusief is het platform voor verschillende groepen, en in hoeverre wordt dit daadwerkelijk gewaarborgd in de praktijk?
Autonomie	Hebben gebruikers zeggenschap over hun data en interacties? Kunnen ze beslissingen nemen zonder afhankelijkheid van platformregels of algoritmes?
Data	Hoe gaat het platform om met gebruikersdata en welke mate van controle en transparantie hebben gebruikers over hun eigen gegevens?
Algoritmes	Zijn algoritmes uitlegbaar, controleerbaar en eerlijk? Worden bias en filterbubbles actief tegengegaan?
Organisatie / Governance	Wie neemt beslissingen over beleid en strategie? Is er gebruikersparticipatie of maatschappelijke verankering?
Transparantie	Hoe inzichtelijk is het platform over data, algoritmes en systeemwerking voor gebruikers?
Duurzaamheid	Hoe draagt het platform bij aan milieuvriendelijk en ethisch verantwoord gebruik, en in hoeverre is de milieu- en maatschappelijke impact inzichtelijk?
Verantwoording	Worden beslissingen over beleid, algoritmes en data pubiek verantwoord en geëvalueerd?

Public stack scan

score+observatie

Elke onderdeel wordt beoordeeld met een score van 1 tot 5, waarbij:

- 1 = voldoet helemaal niet
- 2 = voldoet gedeeltelijk
- 3 = voldoet voldoende
- 4 = voldoet goed
- 5 = voldoet volledig aan alle criteria

Het gemiddelde van de scores geeft aan hoe hoog de totale beoordeling is.

Over het algemeen geldt dat een gemiddelde van 3 of hoger als voldoende/oké wordt beschouwd. Daarnaast wordt bij elke score een observatie of toelichting gegeven waarin wordt uitgelegd waarom deze score is toegekend.

Score (1-5)	Verbeterpunten bij lage scores	Observaties / Toelichting
	Ontwerp voor universele toegankelijkheid (WCAG), bied meertaligheid en eenvoudige interfaces, stimuleer gelijke deelname	
	Bied controle over data, transparante instellingen, alternatieven voor centrale besluitvorming	
	Geef gebruikers inzage en controle, minimaliseer dataverzameling, publiceer heldere data-policy	
	Publiceer algoritme-informatie of auditrapporten, voer fairness-checks uit, leg werking begrijpelijk uit	
	Introduceer gebruikersparticipatie, publiceer besluiten, verbind missie aan maatschappelijke doelen	
	Schrijf beleid in heldere taal, publiceer wijzigingen, maak processen visueel inzichtelijk	
	Introduceer milieuvriendelijke server- en energieopties, rapporteer CO ₂ -footprint en stimuleer duurzaam gebruik bij gebruikers	
	Stel verantwoordingsrapporten op, voer externe audits uit, betrek gebruikers bij evaluatie.	

Indicator	Score (1-5)
Inclusiviteit	11%
Autonomie	15%
Data	15%
Algoritmes	15%
Organisatie / Governance	11%
Transparantie	11%
Duurzaamheid	11%
Verantwoording	11%

Sommige categorieën wegen zwaarder omdat zij fundamenteel bepalen hoe het platform met gebruikers omgaat en daarmee de publieke waarde vormen. Digitale autonomie wordt vaak gezien als het fundament van publieke waarde en verdient daarom extra nadruk. Maatschappelijke waarden wegen bovendien voor meer dan de helft van de totale beoordeling, zodat de maatschappelijke context alsnog volledig wordt meegenomen in de analyse.

Analyse Airbnb

Airbnb positioneert zich als een wereldwijd platform dat particuliere verhuur toegankelijk en efficiënt maakt, maar de bijdrage aan publieke waarden is gemengd.

Data score 3/5:

Airbnb hanteert een privacybeleid dat in overeenstemming is met de EU-GDPR en deelt geanonimiseerde data met publieke instellingen zoals de Britse Office for National Statistics (Airbnb Newsroom, 2022). Deze samenwerking versterkt beleidsmatige transparantie en lijkt een stap richting publieke verantwoordelijkheid. Toch blijft de controle over de betrouwbaarheid en representativiteit van de gedeelde data beperkt, omdat de datasets niet publiek verifieerbaar zijn. Hierdoor ontstaat een spanning tussen bescherming van privacy en publieke controle.

Evaluatie: Airbnb bevordert beleidsmatige samenwerking en verantwoord datagebruik, maar de beperkte controleerbaarheid ondermijnt publieke waarden als transparantie en objectiviteit.

Algoritmes score 3/5:

Airbnb gebruikt algoritmes zoals Smart Pricing en zichtbaarheidssystemen om vraag en aanbod efficiënter te reguleren (Airbnb, 2022; Hospitable, 2022). Deze technologieën verhogen de winstkansen voor ervaren hosts, vooral die met de Superhost-status, die dankzij algoritmische voorkeur meer zichtbaarheid krijgen (Christiaens, 2025). Tegelijkertijd leidt de ongelijke toegang tot deze voordelen tot structurele ongelijkheden, waarbij minder ervaren hosts of hosts uit minder gunstige regio's worden benadeeld. De beperkte transparantie over de werking van deze algoritmes bemoeilijkt onafhankelijke controle (Rotman, 2022).

Evaluatie: De algoritmes versterken economische efficiëntie, maar doen dit ten koste van publieke waarden als eerlijkheid, gelijkheid en autonomie. Het platform stuurt gedrag via technische normen en beperkt zo de vrijheid van individuele hosts.

Analyse Airbnb

Inclusiviteit score 3/5:

Airbnb positioneert zich als inclusief platform door een wereldwijd antidiscriminatiebeleid en functies voor toegankelijkheid, waaronder filters voor rolstoeltoegankelijke accommodaties (Airbnb Discrimination Report, 2022; Airbnb News, 2022). De implementatie van deze maatregelen is echter ongelijk: toegankelijkheidsinformatie is afhankelijk van zelfrapportage door hosts, wat leidt tot inconsistenties (Auow, 2022). Bovendien blijven er structurele verschillen in de behandeling van gebruikers aanwezig.

Evaluatie: Airbnb stimuleert inclusiviteit in intentie, maar de uitvoering mist consistentie en controle. De afhankelijkheid van individuele hosts ondermijnt publieke waarden als gelijkheid en betrouwbaarheid van informatie.

Transparantie score 3/5:

Airbnb publiceert jaarlijks een Law Enforcement Transparency Report en toont volledige prijsinformatie in zoekresultaten (Airbnb Newsroom, 2022). Deze stappen versterken inzicht in overheidsverzoeken en prijsstructuren, maar bieden geen volledig zicht op hoe data en algoritmes worden ingezet. Gebruikers blijven daardoor afhankelijk van de verklaring van het bedrijf zelf.

Evaluatie: Airbnb vergroot zichtbaarheid en informatievoorziening, maar behoudt controle over de interpretatie van die informatie. De transparantie dient voornamelijk praktische doeleinden en niet volledige maatschappelijke verantwoording.

Duurzaamheid score 3/5:

Airbnb streeft naar netto-nul-uitstoot in 2030 en rapporteerde een CO₂-reductie van 17% sinds 2019 (Airbnb, 2023; Airbnb, 2024). Het Supplier Sustainability Program moedigt partners aan emissies te verminderen, wat een positieve stap richting duurzaam platformbeheer is. Toch blijft de totale milieu-impact onvolledig inzichtelijk, vooral omdat gastreizen en Airbnb Experiences buiten de berekeningen vallen (Skift, 2025).

Evaluatie: Airbnb toont milieubewustzijn, maar de echte impact is moeilijk te controleren, hierdoor zijn duurzaamheidsclaims minder overtuigend.

Analyse

Airbnb

Autonomie score 3/5:

Hosts beschikken over enige beslissingsvrijheid, maar platformlogica en algoritmische sturing beperken deze autonomie. Smart Pricing en zichtbaarheidssystemen belonen hosts die voldoen aan platformnormen zoals snelle reacties en flexibele annuleringen (Hospitable, 2022; Christiaens, 2025). Hoewel deze mechanismen efficiëntie bevorderen, creëren ze ook afhankelijkheid en druk om conform te handelen.

Evaluatie: De autonomie van hosts bestaat, maar wordt ingeperkt door platformnormen en digitale systemen die efficiëntie stimuleren.

Organisatie/Governance score 3/5:

Airbnb beschikt over duidelijke regels en werkt samen met overheden om regelgeving te volgen (Airbnb, 2022). Toch blijft de governance sterk gecentraliseerd binnen het bedrijf zelf. Lokale gemeenschappen en overheden hebben slechts beperkte invloed, wat leidt tot spanningen tussen bedrijfsdoelen en maatschappelijke belangen.

Evaluatie: De governance-structuur garandeert interne consistentie, maar beperkt publieke inspraak. Dit schaadt publieke waarden als democratische controle en maatschappelijke rechtvaardigheid.

Verantwoording score 3/5:

Het platform biedt klachtenmechanismen en beleid tegen off-platform betalingen (RSU by PriceLabs, 2022), maar de effectiviteit van deze systemen blijft twijfelachtig, vooral bij discriminatie of negatieve gemeenschapselecten. Er bestaat geen garantie dat meldingen leiden tot structurele verbeteringen.

Evaluatie: Airbnb biedt verantwoording, maar de praktische toepassing is inconsistent, waardoor echte maatschappelijke verantwoordelijkheid achterblijft.

Airbnb zet duidelijk stappen richting een ethisch verantwoord platform, met aandacht voor privacy, inclusiviteit, duurzaamheid en governance. Toch blijft veel van dit beleid vooral intentie; de uitvoering is niet altijd volledig of structureel. Efficiëntie en winst staan vaak voorop. Het platform functioneert daardoor als een mix tussen commerciële speler en publieke dienst: het creëert waarde, maar de maatschappelijke controle op die waarde blijft beperkt.

Analyse Airbnb

Airbnb laat consistentie initiatieven zien op het gebied van privacy, inclusiviteit, transparantie, autonomie en governance, maar de impact wordt beperkt door gebrek aan volledige controle, consistente uitvoering en verificatie. Het platform scoort gemiddeld 3.0/5 op alle indicatoren.

Sterke punten:

- Samenwerking met overheden en statistiekbureaus, plus publicatie van rapporten over wetshandhaving en prijsopbouw, verhoogt inzicht en verantwoording.
- Initiatieven voor inclusiviteit, zoals beleid tegen discriminatie en toegankelijkheidsfuncties in meer dan 60 talen, maken het platform laagdrempeliger voor diverse gebruikers.
- Efficiëntie-tools zoals Smart Pricing helpen sommige hosts hun inkomsten te optimaliseren.
- Streven naar duurzaamheid (zoals CO₂-reductie) toont engagement richting maatschappelijk verantwoord ondernemen

Zwakke punten:

- Beperkte transparantie en verifieerbaarheid van data en algoritmes; volledige objectiviteit van uitkomsten is niet gegarandeerd.
- Ongelijke impact van algoritmes: sommige hosts profiteren meer, terwijl structurele ongelijkheden en discriminatie nog doorwerken.
- Inconsistenties in toegankelijkheidsinformatie; hosts geven zelf aan of accommodaties toegankelijk zijn, wat fouten kan veroorzaken.
- Autonomie van hosts wordt deels beperkt door algoritmes en platformnormen.
- Governance ligt grotendeels bij Airbnb; lokale overheden en gemeenschappen hebben beperkte invloed.

Verbetervoorstellen:

1. Openstellen van geanonimiseerde data en algoritmes om maatschappelijke effecten beter te controleren.
2. Gelijkere toegang tot tools zoals Smart Pricing, en monitoren van mogelijke biases.
3. Verplichte verificatie van toegankelijkheidsinformatie voor accommodaties.
4. Intensievere samenwerking met lokale gemeenschappen om negatieve sociale effecten te beperken.
5. Rapportage over maatschappelijke en milieu-impact toegankelijker en overzichtelijker maken.

Analyse

Mastodon

Data (Score: 4/5)

Mastodon is volledig open-source en verzamelt geen gebruikersdata voor commerciële doeleinden (arXiv, 2023). Gebruikers behouden de controle over hun eigen gegevens, wat bijdraagt aan transparantie en digitale soevereiniteit. Tegelijkertijd varieert de naleving van privacyregels op kleinere servers, en is er beperkt toezicht op hoe instancebeheerders met data omgaan.

Evaluatie: Het platform bevordert privacyvriendelijk en transparant datagebruik, maar de praktische uitvoering is afhankelijk van individuele beheerders en niet volledig betrouwbaar. Publieke waarden zoals controleerbaarheid en consistentie zijn daardoor deels beperkt.

Algoritmes (Score: 5/5)

Mastodon biedt een chronologische tijdlijn zonder algoritmische inhoudsaanbevelingen of advertenties (joinmastodon.org). Dit versterkt de authenticiteit en autonomie van content, omdat gebruikers precies zien wat er gepost wordt zonder externe manipulatie. Externe tools zoals Mastodon Digest of Fediview kunnen gepersonaliseerde feeds aanbieden, maar deze zijn niet standaard geïntegreerd en vereisen technische kennis (maria-antoniak.github.io).

Evaluatie: Mastodon biedt een algoritme-vrije ervaring die gebruikersvrijheid en transparantie bevordert. Het potentieel voor personalisatie bestaat, maar is ontoegankelijk voor niet-technische gebruikers, wat ongelijkheid in ervaring creëert.

Inclusiviteit (Score: 4/5)

Door de gedecentraliseerde structuur kunnen beheerders van afzonderlijke servers inclusieve en veilige gemeenschappen creëren (cs.ox.ac.uk, 2022; joinmastodon.org). Dit ontwerp stimuleert diversiteit en autonomie van gebruikers. De effectiviteit hangt echter volledig af van de inzet en waarden van individuele beheerders, waardoor inclusiviteit niet uniform is.

Evaluatie: Het systeemontwerp bevordert inclusiviteit en autonomie potentieel sterk, maar de daadwerkelijke impact varieert sterk per instance. Publieke waarden zoals gelijkheid en toegang zijn daardoor gedeeltelijk gerealiseerd.

Analyse Mastodon

Transparantie (Score: 5/5)

De broncode van Mastodon is volledig open-source, waardoor gebruikers kunnen controleren hoe hun gegevens worden verwerkt en het platform kan bijdragen (SIDN). Deze mate van openheid is uitzonderlijk binnen het sociale-medialandschap en biedt gebruikers maximale transparantie.

Evaluatie: Mastodon scoort hoog op transparantie, wat vertrouwen en digitale soevereiniteit versterkt. Publieke waarden zoals inzichtelijkheid en controle over data worden daardoor optimaal ondersteund.

Duurzaamheid (Score: 4/5)

Het platform is non-profit, advertentievrij en gebruikt geen algoritmes die verslaving bevorderen (Investopedia). De lange termijn financiering is echter kwetsbaar, afhankelijk van vrijwillige bijdragen en subsidies. Het intrekken van de non-profit status in Duitsland illustreert deze kwetsbaarheid (heise online). Daarnaast is de milieu-impact van het platform nog onvoldoende onderzocht.

Evaluatie: Mastodon is ethisch en algoritme-vriendelijk, maar de duurzaamheid op lange termijn is onzeker vanwege organisatorische en financiële beperkingen.

Autonomie (Score: 5/5)

Gebruikers kunnen zelf een server kiezen, hun data beheren en overstappen naar andere servers (SpringerLink, 2023; joinmastodon.org). Elk netwerk hanteert eigen regels en moderatiebeleid, wat gebruikers maximale vrijheid geeft om een gemeenschap te vinden of op te zetten.

Evaluatie: Mastodon biedt uitzonderlijke gebruikersautonomie, wat publieke waarden zoals keuzevrijheid, zelfbeschikking en digitale sovereiniteit sterk ondersteunt.

Analyse Mastodon

Verantwoording (Score: 3/5)

Beheerders zijn direct verantwoordelijk voor regels en moderatie op hun servers, wat zorgt voor nauwe betrokkenheid bij lokale gebruikers (fediverse-governance.github.io). De effectiviteit van deze verantwoording varieert echter sterk per server, en er is geen consistent, platform-breed toezicht.

Evaluatie: Mastodon faciliteert lokale verantwoording en betrokkenheid, maar het gebrek aan uniforme controle beperkt de algemene betrouwbaarheid en collectieve verantwoording.

Organisatie / Governance (Score: 5/5)

Het platform opereert via duizenden onafhankelijke servers, wat zorgt voor een flexibele en gedecentraliseerde governance-structuur (surf.nl; Tech Policy Press). Ontwikkelingsbeslissingen en infrastructuur worden nog steeds door een beperkte groep kernontwikkelaars beïnvloed, maar de lokale autonomie van servers is groot.

Evaluatie: Governance is flexibel en gedecentraliseerd, wat autonomie en diversiteit bevordert. Tegelijkertijd is de impact van ontwikkelaars op infrastructuur een beperking van volledige publieke controle.

Mastodon biedt een ethisch, transparant en gebruikersgericht alternatief voor traditionele sociale media. Het platform versterkt publieke waarden zoals transparantie, digitale soevereiniteit en inclusiviteit door zijn open-source en gedecentraliseerde structuur. Tegelijkertijd beperken variabele uitvoering, afhankelijkheid van vrijwillige bijdragen en inconsistent toezicht de volledige realisatie van deze waarden. Om volledig van de mogelijkheden van Mastodon te profiteren, is actieve participatie en technisch inzicht vereist.

Analyse

Mastodon

Mastodon onderscheidt zich door een sterke focus op privacy, autonomie, transparantie en ethisch gebruik, maar de impact wordt beperkt door variabele uitvoering, afhankelijkheid van lokale servers en financiële kwetsbaarheid. Het platform scoort gemiddeld 4.4/5.

Sterke punten:

- Privacy & autonomie: Gebruikers hebben maximale controle over hun eigen gegevens en kunnen servers kiezen of overstappen, terwijl er geen commerciële exploitatie van data plaatsvindt.
- Transparantie: Volledig open-source broncode maakt datagebruik volledig inzichtelijk, waardoor digitale soevereiniteit wordt versterkt.
- Ethisch & algoritmes: Geen manipulatieve algoritmes of advertenties; gebruikers zien een chronologische tijdlijn zonder verslavingsmechanismen.
- Inclusiviteit (potentieel): Gedecentraliseerde structuur biedt ruimte voor diverse en inclusieve gemeenschappen, afhankelijk van individuele serverbeheer.

Zwakke punten:

- Inconsistentie: Privacybescherming, inclusiviteit, verantwoording en governance verschillen sterk per server, waardoor gebruikerservaringen variëren.
- Financiële en organisatorische kwetsbaarheid: Mastodon is afhankelijk van vrijwillige bijdragen en subsidies; het non-profit model is gevoelig voor veranderingen, zoals gezien in Duitsland.
- Toegankelijkheid van geavanceerde functies: Gepersonaliseerde feeds via externe tools zijn technisch complex en niet standaard beschikbaar voor alle gebruikers.

Scores

Airbnb

Indicator	Score (1-5)	Observaties / Toelichting
Inclusiviteit	3	Initiatieven zijn aanwezig, maar consistentie en effectiviteit verschillen per listing en host.
Autonomie	3	Smart Pricing, zichtbaarheid-algoritmes en platformregels beïnvloeden beslissingen van hosts.
Data	3	Privacybeleid en samenwerking met overheden, maar beperkte controle over representativiteit.
Algoritmes	3	Smart Pricing en zichtbaarheidssystemen verhogen efficiëntie, maar beperken autonomie.
Organisatie / Governance	3	Duidelijke beleidsregels, maar lokale gemeenschappen hebben weinig invloed op beslissingen.
Transparantie	3	Duidelijke beleidsregels, maar lokale gemeenschappen hebben weinig invloed op beslissingen.
Duurzaamheid	3	Duidelijke beleidsregels, maar lokale gemeenschappen hebben weinig invloed op beslissingen.
Verantwoording	3	Klachten- en beleidssystemen aanwezig, effectiviteit soms onzeker.

Score: 3.0/5

Mastodon

Indicator	Score (1-5)	Observaties / Toelichting
Inclusiviteit	4	systeem stimuleert inclusie, maar niet overal gegarandeerd
Autonomie	5	Maximale gebruikerscontrole, keuzevrijheid en portabiliteit van data
Data	4	sterke privacystructuur, maar uitvoering ongelijk
Algoritmes	5	maximale transparantie en geen manipulatie.
Organisatie / Governance	5	Decentrale structuur met lokale controle.
Transparantie	5	Volledig open-source, inzicht in data en werking.
Duurzaamheid	4	sterke intentie, beperkte financiële stabiliteit.
Verantwoording	3	Lokale verantwoordelijkheid, maar geen platformbrede consistentie

Score: 4.4/5

Onderzoek Airbnb

Data:

Airbnb heeft een privacybeleid waarin wordt uitgelegd hoe persoonlijke gegevens worden verwerkt, bijvoorbeeld in overeenstemming met de EU-GDPR (Airbnb, 2022). Daarnaast werkt het platform samen met publieke statistiekinstanties, zoals de Britse Office for National Statistics, gecombineerde data te delen over short-term lets (Airbnb Newsroom, 2022). Hoewel dit bijdraagt aan transparantie en samenwerking met overheden, maakt het delen van gecombineerde en geanonimiseerde data het onmogelijk om volledig te controleren of de data eerlijke, neutrale of representatieve uitkomsten oplevert. Airbnb beschermt gegevens en deelt informatie voor beleidsdoeleinden, maar volledige controle en objectiviteit zijn niet gegarandeerd.

Algoritmes:

Airbnb gebruikt algoritmes zoals Smart Pricing en het zichtbaarheidssysteem om de efficiëntie te verhogen en vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen (Airbnb, 2022; Hospitable, 2022). Smart Pricing kan sommige hosts helpen hun inkomsten te optimaliseren en hun zichtbaarheid te vergroten (Zhang et al., 2021). Tegelijkertijd zijn de voordelen niet gelijk verdeeld: sommige hosts worden benadeeld door de complexiteit van het systeem, ongelijke adoptie van de tool, en structurele ongelijkheden die in de data aanwezig zijn, terwijl discriminatie nog steeds invloed kan hebben op de uitkomsten (Rotman, 2022). Het platform legt daardoor deels beperkingen op aan de autonomie van hosts, en de exacte werking van de algoritmes is niet volledig transparant, waardoor het moeilijk is om de eerlijkheid en neutraliteit van de uitkomsten volledig te controleren.

Onderzoek Airbnb

Inclusiviteit:

Airbnb onderneemt stappen richting inclusiviteit, zo heeft het bedrijf een beleid tegen discriminatie en rapporteert het jaarlijks over de vooruitgang. Toch is het beleid nog niet volledig effectief, omdat er nog steeds verschillen bestaan in de behandeling van gebruikers (Airbnb Discrimination Report 2022). Airbnb biedt wereldwijd toegang tot verblijfsmogelijkheden, wat reizen laagdrempeliger maakt voor veel groepen. De app is beschikbaar in meer dan 60 talen en heeft functies voor mensen met een beperking, zoals filters voor rolstoeltoegankelijke accommodaties (([Airbnb News](#), 2022)). Er is echter nog ruimte voor verbetering in de praktijk en controle van toegankelijkheidsvoorzieningen. Omdat de hosts zelf aangeeft of een accommodatie toegankelijk is, waardoor de informatie soms inconsistent kan zijn en niet altijd volledig klopt ([Auoow](#), 2022)). Hoewel Airbnb initiatieven voor inclusiviteit neemt, zijn er nog tekortkomingen in uitvoering en consistentie.

Transparantie:

Airbnb publiceert een "Law Enforcement Transparency Report" om inzicht te geven in verzoeken van overheden en opsporingsinstanties (Airbnb Newsroom, 2022). Daarnaast wordt de totale prijs inclusief alle kosten weergegeven in de zoekresultaten, wat de duidelijkheid voor gebruikers vergroot (Airbnb Newsroom, 2022). Ondanks deze stappen blijft het echter moeilijk om volledig te controleren hoe data en algoritmes precies worden toegepast, waardoor de transparantie beperkt is. Hoewel Airbnb duidelijk initiatief neemt om informatie te delen en inzicht te geven in overheidsverzoeken, is volledige controle over de toepassing van data en algoritmes niet mogelijk.

Duurzaamheid:

Airbnb streeft naar netto-nul-uitstoot tegen 2030 en heeft in 2022 de CO₂-uitstoot met 17% verlaagd ten opzichte van 2019 (Airbnb, 2023; Airbnb, 2024). Het platform stimuleert ook leveranciers om emissies te verminderen via het Supplier Sustainability Program (Airbnb, 2024). Toch is de milieu-impact nog onvoldoende transparant: de gemiddelde CO₂-uitstoot per Airbnb-verblijf in Sydney bedraagt 44–46 kg per nacht (Taylor & Francis Online, 2020) en emissies van Airbnb Experiences en gastreizen worden niet meegenomen (Skift, 2025). Hoewel er positieve stappen zijn gezet, blijft de algehele impact aanzienlijk.

Onderzoek

Airbnb

Autonomie:

Er is enige autonomie voor hosts, maar de mogelijkheden worden mede gestuurd door platformkeuzes en algoritmes, waardoor de autonomie beperkt is. Het algoritme geeft hosts met hogere ratings en snellere reacties meer zichtbaarheid, wat druk creëert om aan platformnormen te voldoen, zoals snelle reacties of flexibele annuleringen. Hosts met de Superhost-status hebben doorgaans een hogere zichtbaarheid, wat hun boekingskansen vergroot. Dit suggereert dat het voldoen aan platformnormen invloed heeft op de zichtbaarheid van een listing (Christiaens, 2025). Daarnaast is Airbnb's Smart Pricing een dynamische prijszettingstool die automatisch de nachtprijs aanpast op basis van marktvraag en andere factoren (Hospitable, 2022). Hoewel dit de efficiëntie verhoogt, vermindert het de beslissingsvrijheid van hosts en vervangt het gedeeltelijk hun autonomie. Hosts kunnen Smart Pricing wel handmatig aanpassen of uitschakelen, maar dan moeten ze zelf actief hun prijsstrategie beheren om optimaal resultaat te behalen. Smart Pricing en het zichtbaarheid-algoritme beperken deels de autonomie van hosts.

Organisatie/Governance:

Airbnb hanteert duidelijke gebruikersvooraarden en beleidsregels en werkt samen met overheden om naleving van wet- en regelgeving te bevorderen (Airbnb, 2022). Tegelijkertijd ligt de uiteindelijke governance voornamelijk bij het bedrijf zelf, waardoor de invloed van lokale overheden en gemeenschappen vaak beperkt en variabel is. Dit kan leiden tot spanningen tussen de bedrijfsdoelen van Airbnb en de belangen van lokale gemeenschappen.

Verantwoording:

Airbnb biedt mechanismen voor klachten en overtredingen, zoals het beleid tegen off-platform betalingen (RSU by PriceLabs, 2022). Tegelijkertijd is er discussie over de effectiviteit van deze mechanismen in gevallen van discriminatie of negatieve impact op gemeenschappen. Het is onduidelijk of deze procedures altijd leiden tot adequate verantwoording.

Onderzoek

Mastodon

Data:

Mastodon is open-source en verzamelt geen gebruikersdata voor commerciële doeleinden (arXiv, 2023). Gebruikers kunnen zelf bepalen welke gegevens ze delen, wat bijdraagt aan transparantie en digitale soevereiniteit. Toch zijn er zorgen over de naleving van privacyregels op kleinere servers en het gebrek aan toezicht op hoe instance-beheerders met data omgaan. De intentie en structuur zijn privacyvriendelijk, maar de praktische uitvoering varieert per server. Open-source en geen commerciële data-verzameling, transparant en privacygericht. Toch varieert de naleving op kleinere servers, waardoor de uitvoering niet altijd volledig betrouwbaar is.

Algoritmes:

Mastodon biedt gebruikers een chronologische tijdlijn zonder algoritmische inhoudsaanbevelingen. Op de officiële website wordt benadrukt dat Mastodon geen algoritmen of advertenties gebruikt om de tijdlijn te beïnvloeden, zodat gebruikers precies zien wat ze willen zien zonder manipulatie joinmastodon.org. Hoewel Mastodon geen ingebouwde algoritmische aanbevelingen heeft, kunnen gebruikers via externe tools zoals Mastodon Digest of fediview wel een gepersonaliseerde feed ervaren. Deze tools zijn echter niet standaard geïntegreerd en vereisen technische kennis om te gebruiken mariantonik.github.io.

Onderzoek

Mastodon

Inclusiviteit:

Mastodon biedt ruimte aan diverse gemeenschappen. Dankzij het gedecentraliseerde karakter kunnen beheerders van afzonderlijke servers (instances) zelf inclusieve en veilige omgevingen creëren (cs.ox.ac.uk, 2022; <https://joinmastodon.org>). De effectiviteit hiervan hangt echter sterk af van de inzet, kennis en waarden van individuele beheerders. Het onderliggende systeem stimuleert juist diversiteit en autonomie. Maar omdat de uitvoering sterk varieert per beheerder. Het systeem biedt mogelijkheden, maar geen garantie.

Transparantie:

Mastodon is volledig open-source: gebruikers kunnen de broncode inzien, bijdragen en begrijpen hoe hun gegevens worden behandeld. [SIDN - Het bedrijf achter .nl+1](#)

Deze mate van transparantie is uitzonderlijk in sociale media-landschap, wat een maximale score rechtvaardigt. Volledig open-source, broncode kan door iedereen ingezien worden en gebruikers begrijpen hoe hun data wordt behandeld.

Duurzaamheid:

Mastodon is non-profit, werkt zonder advertenties en gebruikt geen algoritmes die verslaving stimuleren, wat bijdraagt aan ethisch verantwoord gebruik (Investopedia). De lange termijn financiering blijft echter een uitdaging, omdat het platform afhankelijk is van vrijwillige bijdragen en subsidies. Het intrekken van de non-profit status in Duitsland laat zien dat het financiële en organisatorische model kwetsbaar kan zijn (heise online). Daarnaast is de milieu-impact van het platform nog onvoldoende in kaart gebracht.

Onderzoek

Mastodon

Autonomie:

Gebruikers hebben uitzonderlijk veel autonomie op Mastodon. Ze kiezen zelf op welke server ze zich registreren, kunnen hun data beheren en overstappen naar andere servers zonder afhankelijk te zijn van één centrale autoriteit (SpringerLink, 2023). Elk netwerk heeft eigen regels en moderatiebeleid, wat gebruikers de vrijheid geeft om een gemeenschap te vinden die bij hen past of zelf te creëren. Mastodon is een voorbeeld van maximale gebruikersautonomie binnen sociale media. Gebruikers hebben maximale controle: keuze van server, beheer van eigen data, mogelijkheid om van server te wisselen. joinmastodon.org Dit geeft bijna volledige autonomie binnen sociale media.

Organisatie/Governance:

Mastodon opereert via duizenden onafhankelijke servers (instances), wat zorgt voor een flexibele, gedecentraliseerde governance-structuur (surf.nl). De effectiviteit van deze structuur hangt echter sterk af van de lokale beheerders en hun regels. Hoewel ontwikkelingsbeslissingen en infrastructuur nog steeds door een beperkte groep ontwikkelaars worden beïnvloed, biedt de decentrale opzet veel autonomie en flexibiliteit (Tech Policy Press).

Verantwoording:

Beheerders van individuele Mastodon-servers zijn direct verantwoordelijk voor de regels en moderatie binnen hun gemeenschap, wat zorgt voor nauwe betrokkenheid bij gebruikers en lokale verantwoording (fediverse-governance.github.io). De effectiviteit van deze verantwoording varieert echter sterk per server: sommige servers modereren zorgvuldig en transparant, terwijl andere minder strikt zijn of problemen niet altijd adequaat aanpakken. Omdat er geen consistente, platform-brede controle of toezicht is, blijft de praktische verantwoording beperkt en ongelijk verdeeld.

bronnen

Airbnb. (2022). Privacy Policy. Geraadpleegd 20 oktober 2025, van https://www.airbnb.com/terms/privacy_policy

Airbnb. (2022, 12 december). A six-year update on Airbnb's work to fight discrimination and build inclusion. Geraadpleegd 20 oktober 2025, van <https://news.airbnb.com/wp-content/uploads/sites/4/2022/12/A-Six-Year-Update-on-Airbnbs-Work-to-Fight-Discrimination-and-Build-Inclusion-12122022.pdf>

Airbnb. (2023). An update on environmental sustainability at Airbnb. Geraadpleegd 20 oktober 2025, van <https://news.airbnb.com/an-update-on-environmental-sustainability-at-airbnb>

Airbnb. (2024). Sustainability and Community Update. Geraadpleegd 20 oktober 2025, van https://s26.q4cdn.com/656283129/files/doc_downloads/governance_doc_updated/2024/12/Airbnb-2024-Sustainability-and-Community-Update.pdf

Airbnb Newsroom. (2022). Airbnb backs government proposal for short-term let register. Geraadpleegd 22 oktober 2025, van <https://news.airbnb.com/en-uk/airbnb-backs-government-proposal-for-short-term-let-register>

Airbnb Newsroom. (2022). Airbnb highlights new accessibility filters and features for guests with disabilities worldwide. Geraadpleegd 22 oktober 2025, van <https://news.airbnb.com/airbnb-highlights-new-accessibility-filters-and-features-for-guests-with-disabilities-worldwide>

Auoow. (2022). The truth about accessible Airbnbs. Geraadpleegd 22 oktober 2025, van <https://www.auoow.com/truth-about-accessible-airbnbs>

Christiaens, W. (2025). Project Wondrous Raichu: Airbnb data analysis. Geraadpleegd 25 oktober 2025, van <https://pages.github.coecis.cornell.edu/info2950-s23/project-wondrous-raichu/report.html>

arXiv. (2023). Privacy and data handling in open-source social networks. <https://arxiv.org>. Fediverse Governance. (z.d.). Moderation and accountability in Mastodon. Geraadpleegd 22 oktober 2025, van <https://fediverse-governance.github.io>

Heise Online. (z.d.). Mastodon: financial and organizational challenges. Geraadpleegd 22 oktober 2025, van <https://www.heise.de>

bronnen

Hospitable. (2022). Airbnb Smart Pricing. Geraadpleegd 22 oktober 2025, van <https://hospitable.com/airbnb-smart-pricing>

Inside Airbnb. (z.j.a). Data policies. Geraadpleegd 22 oktober 2025, van <https://insideairbnb.com/data-policies/>

Inside Airbnb. (z.j.b). Data assumptions. Geraadpleegd 22 oktober 2025, van <https://insideairbnb.com/data-assumptions/>

Investopedia. (z.d.). Ethical considerations in social media usage. Geraadpleegd 23 oktober 2025, van <https://www.investopedia.com>

Maria Antoniak. (z.d.). Fediverse tools and personalization. Geraadpleegd 23 oktober 2025, van <https://maria-antoniak.github.io>

Oxford University. (2022). Inclusive online communities and the Fediverse. <https://cs.ox.ac.uk>
Roelofsen, M., & Minca, C. (2018). Title of the article. Ethics and Information Technology. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10676-025-09825-6>

Rotman School of Management. (2022). Title of study on Airbnb Smart Pricing. <https://link.springer.com/article/10.1007/s00168-024-01328-4>

Skift. (2025, 16 mei). Airbnb Experiences doesn't address climate change. Geraadpleegd 24 oktober 2025, van <https://skift.com/2025/05/16/airbnb-experiences-doesnt-address-climate-change>

Slocum, S. L. (2020). Estimating the carbon footprint of Airbnb accommodations in Sydney, Australia. *Tourism Geographies*, 22(4), 629–650. <https://doi.org/10.1080/09669582.2020.1720698>

SpringerLink. (2023). User autonomy in decentralized social media platforms. <https://link.springer.com>

Surf. (z.d.). Decentralized governance in Mastodon instances. Geraadpleegd 24 oktober 2025, van <https://surf.nl>

Tech Policy Press. (z.d.). Decentralized social media and governance. Geraadpleegd 24 oktober 2025, van <https://techpolicy.press>